

**Божко І.О. здобувач вищої освіти ступеня магістр*
Державний біотехнологічний університет, Україна**

Формування інноваційної стратегії енергорозподільчого підприємства

В умовах сучасних геополітичних та глобальних економічних викликів найважливішим завданням України є вибір ефективної моделі розвитку, розробка стратегії та системи національної безпеки, важливим аспектом якої стає забезпечення стійкого функціонування енергетичної галузі.

Електроенергетика є базовою складовою енергетичної галузі, що має значний вплив як на виробничу, так і на невиробничу сферу економіки. Згідно з Енергетичною стратегією на період до 2030 р. споживання електроенергії збільшиться у 2,2 рази і за прогнозними даними досягне 400 млрд. Квт.год. Отже, на найближчі 20 років електроенергетична галузь збереже свої позиції, значення електроенергії як важливого ресурсу виробництва не зменшиться, а навпаки зросте.

У світі відбуваються зміни у підходах до формування енергетичної політики держав: здійснюється перехід від застарілої моделі функціонування енергетичного сектору, в якому домінували великі виробники, викопне паливо, неефективні мережі, недосконала конкуренція на ринках природного газу, електроенергії, вугілля – до нової моделі, в якій створюється більш конкурентне середовище, вирівнюються можливості для розвитку й мінімізується домінування одного з видів виробництва енергії або джерел та/або шляхів постачання палива. Разом з цим віддається перевага підвищенню енергоефективності й використанню енергії із відновлюваних та альтернативних джерел. Впровадження заходів із запобігання та адаптації до зміни клімату також є одним із пріоритетів глобального розвитку енергетики.

Україна використовує для власних потреб різноманітні джерела енергії, такі як нафта, природний газ, вугілля, атомна і гідроенергія, енергія вітру і сонця тощо. Традиційно найбільш затребуваними в Україні наразі є викопні ресурси: природний газ і вугілля, які сумарно становлять понад 60% вітчизняного енергетичного балансу. Водночас в останні роки внаслідок змін цінової кон'юнктури, технологій та світових трендів, частка інших видів енергії у споживанні поступово зростає. До того ж сьогодні є підстави очікувати їх подальшого зростання з відповідним зменшенням частки викопного палива в енергетичному балансі країни [1, с.120].

Наявність в Україні усіх зазначених ресурсів, створення конкурентного ринкового середовища та умов до системного розвитку ресурсної бази для атомної енергетики, модернізації генеруючих потужностей та заміщення сировинної бази альтернативними видами палива, подальша розвідка та видобуток вуглеводнів, у тому числі й нетрадиційних, а також більш ефективне використання потенціалу в галузі відновлюваної енергії сприятимуть поступовому посиленню позиції України у раціональному виробництві енергії та

---

* Науковий керівник - Антощенкова В.В., д-р. екон. наук, доцент

ощадливому її споживанні [2, с.79].

Стратегічною метою АТ «Харківобленерго» є розвиток електричних мереж із забезпеченням енергетичної та економічної ефективності, екологічної прийнятності, зовнішньої конкурентоспроможності та ринкових умов функціонування, що забезпечить надійне, безпечне, якісне розподілення електричної енергії галузям економіки і соціальної сфери міста Харкова та Харківської області.

Основними напрямками в роботі товариства були: забезпечення рентабельної роботи товариства; забезпечення своєчасних розрахунків по платежах в усі рівнях бюджетів і цільових фондів; подальше зниження втрат електроенергії в мережах (досягнення рівня втрат нижче нормативних); реалізація інвестиційних проєктів, спрямованих на поліпшення технічної бази компанії й зниження нормативних втрат; забезпечення виконання виробничих планів підрозділів, виконання програми планово-попереджувальних ремонтів; підвищення рівня надійності енергетичного устаткування. В табл.1 проаналізовано динаміку доходів і витрат АТ «Харківобленерго»

Таблиця

Динаміка доходів і витрат АТ «Харківобленерго»

Показник	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2021 р. у % до 2019р.
Чистий дохід від реалізації продукції	2545093	3585730	4652669	182,8
Собівартість реалізованої продукції	2839955	3456994	4398812	154,9
Валовий прибуток	-	128736	253857	-
збиток	-294862	-	-	-
Інші операційні доходи	399719	347168	373859	93,5
Адміністративні витрати	182237	226049	260810	143,1
Витрати на збут	2213	184052	224911	+101 рази
Інші витрати	89505	70300	97724	109,2
Фінансовий результат від операційної діяльності:	х	х	х	х
прибуток	-	-	44271	-
збиток	-169098	-4497	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:	х	х	х	х
прибуток	-	-	40964	-
збиток	-36533	-2211	-	-
Чистий фінансовий результат:	х	х	х	х
Прибуток (збиток)	1139	4994	29485	+26 рази

Джерело: складено автором за даними [3].

У 2021 році діяльність товариства була орієнтована на виконання показників затвердженого фінансового плану [3]. Порівнюючи звітні показники 2019-201 років, необхідно відзначити наступне: чистий дохід від реалізації продукції склав 4652,7 млн. грн., що на 2107,6 млн. грн. (82,8%) більше 2019 року; собівартість реалізованої продукції склала 4398,8 млн. грн., що на 1558,9 млн. грн. (54,9%) більше 2019 року; в 2021 році отримано валовий прибуток в

розмірі 253,9 млн.грн, а в 2019 році було отримано валовий збиток – 294,9 млн.грн; інші операційні доходи склали 373,9 млн.грн., що на 25,9 млн.грн (6,5%) менше порівняно з 2019 роком; адміністративні витрати склали 260,8 млн. грн., що на 78,6 млн. грн. (43,1%) більше 2019 року; витрати на збут становили 224,9 млн.грн., що в 101,6 рази більше порівняно з 2019 роком; прибуток від операційної діяльності становив 44,3 млн.грн, на відміну від збитку 2019 року на рівні 169,1 млн.грн.; розмір прибутку до оподаткування становив в 2021 році майже 41 млн.грн., на відміну від збитку 2019 року на рівні 36,5 млн.грн.,; чистий прибуток склав 29,5 млн. грн., що на 28,4 млн. грн. (26 разів) більше 2019 року.

Якщо розглядати організацію системи заходів щодо забезпечення організаційно-економічної безпеки як формування відповідної стратегії, то визначення стратегії організаційно-економічної безпеки може бути наступним: стратегія організаційно-економічної безпеки підприємства є підсистемою стратегічного управління розвитком підприємства, довгострокові цілі, завдання та курс дій, якій спрямовані на забезпечення високого ступеня захищеності всіх структурних компонентів підприємства в процесі реалізації стратегії його сталого розвитку в зовнішньому навколишньому середовищі, що циклічно змінюється [4, с.119].

Отже, стратегія розвитку АТ «Харківобленерго» має включати заходи, що направлено на реконструкцію та модернізацію електричних мереж, зниження або недопущення понаднормативних витрат електроенергії на інноваційній основі. Технічне переозброєння та реконструкція електричних мереж АТ «Харківобленерго», як і їх розвиток, дозволять вирішити проблему забезпечення потреб споживачів у електричних потужностях та необхідний власний корисний відпуск за рахунок використання додаткових джерел живлення та збільшення встановленої потужності, підвищити рівень їх надійності, стійкості, якості розподілення електроенергії споживачам та забезпечити екологічну безпеку мешканців Харківської області.

Список використаних джерел:

1. Антощенкова В.В., Антощенков Р.В. Енергоефективність як критерій інноваційного розвитку та конкурентоспроможності держави. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. 2018. Вип. 191. С. 109-121.

1. Батюк Л.А., Антощенкова В.В. Інноваційно-технологічні чинники глобального економічного розвитку. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ», №1, Національний університет харчових технологій, ГО «Інститут проблем конкуренції», Видавничий дім «Гельветика», Київ, 2019. С.76-80.

2. Офіційний сайт АТ «Харківобленерго» URL: <https://www.oblenergo.kharkov.ua/>

3. Антощенкова В.В. Енергозбереження і підвищення енергетичної ефективності в Україні. Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи: матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. 7 квітня 2018 р. Харків: ХНТУСГ. С. 117-120.